

19. izdanje Glasila Mjesnog odbora Luka
Studen, 2025.

MJESNI ODBOR LUKA
Verdieva 11, Rijeka
Tel: 209 915, Fax: 209 480
E-mail: mo.luka@rijeka.hr
Web: [www.rijeka.hr/MO Luka](http://www.rijeka.hr/MO%20Luka)

Vijeće Mjesnog odbora Luka

(2023.-2027.)

(s lijeva na desno) Denis Frančišković (član), Daniela Maras Vukušić (zamjenica predsjednika), Joško Vitezica (predsjednik), Željko Boros (član) i Bojan Trivić (član).

Tajnica: Miomira Milovanović Berić

BULLETIN – Glasilo Mjesnog odbora Luka

Broj 19., studeni 2025.

Izdavač: Vijeće Mjesnog odbora Luka

Uredništvo: Vijeće Mjesnog odbora Luka,

Fotografije: Arhiva mjesnog odbora, Daina Glavočić,

Sadržaj

UVODNA RIJEČ	4
Programi VMO Luka u 2025. godini	5
Mjerenje tlaka i razine šećera	6
„Likovni susreti u Jedrarskoj“	7
“ZAJC U VAŠEM KVARTU”	12
KUP MO LUKA	14
POVIJESNA CRTICA	16
Granični zid Jugoslavije i Italije 1925-1926.	16
Luka nautičkog turizma ‘Porto Baroš’	22
Galebi ‘beli tići’	25
ZAKLJUČAK	27

UVODNA RIJEČ

U sazivu MO Luka na mandat od četiri godine izabrani su članovi koji će u razdoblju od 2023. do 2027.godine stajati na raspolaganju svim sugrađanima mjesnog odbora Luka a i šire:

1. Joško Vitezica (predsjednik)
2. Daniela Maras Vukušić (zamjenica predsjednika)
3. Denis Frančišković (član)
4. Željko Boros (član)
5. Bojan Trivić (član)

Mjesni odbor Luka tijekom 2025.godine proveo je niz aktivnosti i projekata usmjerenih na unapređenje kvalitete života mještana te jačanje društvene, komunalne i kulturne infrastrukture mjesta. Kroz suradnju s udrugama, institucijama i samim građanima, oblikovana je dinamična i sadržajna godina u kojoj je naglasak stavljen na zajedništvo i razvoj. Tijekom godine izvršeni su manji zahvati na uređenju prometnica, održavanju zelene infrastrukture.

Uz komunalne projekte, Mjesni odbor Luka intenzivno je radio na jačanju društvenog života. Organizirane su radionice,

druženja i sportske aktivnosti, kao i manifestacije u suradnji s sugrađanima. Poseban naglasak stavljen je na uključivanje mladih u kreiranje aktivnosti, čime se potaknulo njihovo sudjelovanje u životu zajednice.

Sustavan rad na jačanju komunikacije s građanima bio je jedan od ključnih ciljeva. Mjesni odbor Luka tijekom čitave godine prikupljao je prijedloge, potrebe i komentare mještana, koji su poslužili kao temelj za pripremu novih inicijativa. Time se nastojalo osigurati da razvoj mjesta bude usklađen s potrebama svakodnevnog života.

Programi VMO Luka u 2025. godini

Ovogodišnje manifestacije kojima se obilježavaju Dani MO Luka održale su se u četvrtak, 22. svibnja, petak 23. svibnja i subotu 24. svibnja 2025. godine. Za svoje sugrađane, Vijeće MO Luka i ove je godine organiziralo događanja iz područja zdravstva, kulture i sporta.

Tako su u organizaciji MO Luka održane sljedeće aktivnosti:

- "Zajc' u Vašem kvartu (u suradnji s 'HNK Ivan.pl. Zajc')
- Mjerenje tlaka i razine šećera
- 20. „Likovni susreti u Jedrarskoj“

- KUP MO Luka.

Mjerenje tlaka i razine šećera

Zdravstvena akcija provedena je u Verdievoj ulici pred ulazom u Mjesni odbor u petak 23. svibnja. Planirano je da se akcija održi u vremenu od 09:00 do 11:00 sati ali zbog izrazito loših vremenskih uvjeta akcija je završena ranije od planiranog.

Mjerenja su obavile djelatnice Gradskog društva Crvenog križa Rijeka. Akciji se odazvalo 15 građana od čega 14 muškaraca i 23 žene. Dobna skupina od 29 do 65 godina bila je zastupljena sa 14, a ona od 65 godina i više sa 23 građana. Mlađi od 29 godina ove godine nisu pristupili mjerenju.

Svaki građanin je po obavljenom mjerenju dobio knjižicu s rezultatima i upute da se javi svom liječniku, ukoliko su izmjerene vrijednosti izlazile iz referentnih.

„Likovni susreti u Jedrarskoj“

Tradicionalni „Likovni susreti u Jedrarskoj“, održali su se u subotu 24. svibnja. Sunačano i toplo vrijeme poslužilo je u stvaranju unikatnih umjetnih dijela 80 učenika od 5. do 8. razreda osnovnih škola, te 22 srednjoškolaca pod mentorstvom svojih profesorica Laure Herceg, Tee Paškov Vukojević, Andree Dujmešić Kopic, Antonije Iskre i Jasne Malnar Ladašić djeca su naslikala niz prekrasnih radova.

Sastav žirija činili su stalni suradnici Mjesnog odbora Luka, predsjednik ocjenjivačkog suda Domagoj Barić i stručni suradnici Marica Baškarad i Vlatka Janjić.

Nagrade su dodijeljene sljedećim autorima:

- **U kategoriji 5. do 8. razred osnovnih škola:**

1. mjesto - Dea Spoja
2. mjesto - Pave Badurina
3. mjesto - Thomas Velčić

- **U kategoriji srednjih škola:**

1. mjesto - Lea Tatai
2. mjesto - Ana Santini

3. mjesto - Dora Dundović

- *Slika 1. Izloženi radovi autora 20.likovnih susreta*

- *Slika 2. Izloženi radovi autora 20.likovnih susreta*

- *Slika 3. Ocjenjivanje radova*

- *Slika 4. Odabir najboljih radova / podjela zahvalnica*

- *Slika 5. Prvo i drugo mjesto srednjih škola*

- *Slika 6. Treće mjesto srednjih škola*

- *Slika 7. Prvo i drugo mjesto osnovnih škola*

- *Slika 8. Treće mjesto osnovnih škola*

“ZAJC U VAŠEM KVARTU”

Dana 22. svibnja, u suradnji Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca, s Mjesnim odborom Luka i Udrugom za promicanje kvalitete urbanog života 'Urbani separe', izvedeni su nastupi na prostoru lokalne Tržnice. Događaj organiziran u sklopu programa „Zajc u vašem kvartu“, čija je svrha približiti kazališnu umjetnost građanima u njihovim svakodnevnim prostorima. Izvedba je privukla brojne mještane, a mnogi su istaknuli kako je ovo jedno od najzanimljivijih i najživljih kulturnih zbivanja u proteklom razdoblju.

Program:

1. *Bekim Sejranović – Goran Vojnović: „Nigdje, niotkuda”, fragment. Izvode Ana Vilenica i Deni Sanković*
2. *„Tango InCanto“, fragment. Autori i izvođači Leonora Surian Popov i Giuseppe Nicodemo*
3. *Giacomo Puccini: arija „Che splendida e lucente“ iz opere „Manon Lescaut“. Izvode: Kristina i Robert Kolar. Klavirska pratnja: Nataliya Marycheva*

Voditelj programa: Giuseppe Nicodemo

- *Slika 9. Poziv na događaj "Zajc u vašem kvartu"*

- *Slika 10. Članovi mjesnog odbora na događaju "Zajc u vašem kvartu"*

KUP MO LUKA

Sport i rekreacija predstavljaju jedan od temeljnih stupova zdravog i uravnoteženog života te imaju iznimno važnu ulogu u razvoju pojedinca i zajednice. Osim što doprinose očuvanju tjelesnog zdravlja, sportske aktivnosti potiču međusobno druženje, suradnju i razumijevanje među ljudima različitih dobnih skupina. U suvremenom dobu, obilježenom ubrzanim načinom života i rastućom prisutnošću digitalnih medija, osobito je važno poticati mlade da aktivno provode svoje slobodno vrijeme, razvijaju socijalne vještine i njeguju zdrave navike. Rekreativne aktivnosti odraslih i starijih osoba, pak, imaju neprocjenjivu vrijednost u očuvanju vitalnosti, motoričkih sposobnosti i mentalne ravnoteže, te doprinose kvalitetnijem i sadržajnijem življenju. U tom je duhu je u velikoj dvorani mjesnog odbora organiziran Kup MO Luka u **pikadu, stolnom tenisu, briškuli i trešeti**, s ciljem promicanja sportskog duha, rekreacije i međusobnog povezivanja svih sudionika. Na Kupu MO Luka sudjelovalo je

44 natjecatelja, koji su svojim zalaganjem, sportskim ponašanjem i fair-playom dali poseban doprinos uspjehu ovogodišnjeg Kupa MO Luka. Svi sudionici Kupa-a dobili su majice, a pobjednici prigodne medalje.

Slika 11. Natjecanje u stolnom tenisu

Slika 12. Pobjednici KUPA MO LUKA

POVIJESNA CRTICA

Granični zid Jugoslavije i Italije 1925-1926.

Otkako je čovječanstvo sposobno graditi, ono između ostaloga gradi mostove, ali i zidove. Silom politike između dvaju svjetskih ratova od 1924. do 1946. grad Rijeka je bio podijeljen graničnim zidom na dva dijela: dva grada **Fiume** i **Sušak**, na dvije države: **Italiju** i **Jugoslaviju**, dva naroda: Talijane i Hrvate, dva jezika: talijanski i hrvatski, dvije kulture: romansku i slavensku... s posljedičnim vidnim razlikama, nesporazumima, sukobima na idejnoj, političkoj, ekonomskoj i ljudskoj razini izraženim gotovo svakodnevno, a neke posljedice vidne u memoriji stanovništva osjećaju se još i danas. A Riječani premalo znamo za Riječki granični zid, građevinu iste vrste i iste namjene, koja je cijepala grad na dva dijela. U razdoblju između 1925. do 1926. nova granica potvrđena i utvrđena izgradnjom 1.100 m dugačkog čvrstog zida sa metalnom nadgradnjom do 4,00 m visine. Nedovoljno se zna izvan gradskih granica, oko čega bi bilo pametno potruditi se jer Riječki je zid sintagma koju treba promijeniti, zbog podsjećanja na neugodne trenutke iz ovdašnje kolektivne povijesti i zbog aktualnog građenja slike o Rijeci s turističkim potencijalom poput priče o Riječkom zidu kroz urbani turizam koji zauzima ozbiljnije mjesto u gradskom životu.

Probudimo se dok još ima materijalnih tragova neželjene granice in situ: ostaci ostataka zida su danas granica teritorija luke Baross, a duž zapadne obale Mrtvog kanala su na dva mjesta povijesne godine 1924, uklesane u rubni kamen datum. Tada je gradsko područje na zapadnoj obali Mrtvog kanala postalo službenom sastavnicom Kraljevine Italije čim je talijanski parlament prihvatio „pakt prijateljstva“, sve potvrdio kraljevskim dekretom, pa su 22. veljače 1924. razmijenjene i ratifikacije

Slika 13. Oznaka granice uklesana uz rub na Mrtvog kanala kod Okretnog mosta

Na nižoj slici vidljiva je tadašnja granica između **Kraljevine Italije** i **Federativne Narodne Republike Jugoslavije**. Današnja je to ulica pod nazivom Demetrova kroz koju se svakodnevno vozimo automobilom u Gradskoj žurbi ne sluteći da prolazimo kraj nekadašnje granice.

Na nižoj slici vidljiv je izgled mosta koji je kroz 100-njak godina ostao u istom obliku i

položaju.

Na zapadnom kraju prema današnjoj glavnoj luci, zid je bio potpuno betonski, visine 4,00 m, s velikim željeznim dvokrilnim vratima i stražarnicama za carinu i policiju (karabinjere i žandare). Na tome je mjestu zid bio bez rešetaka zbog sigurnosti lučko-skladišnog prostora sušačke luke Baroš. Kroz ta kontrolna granična vrata propušan je teret za talijanski dio luke Fiume, vozila te lučki radnici koji su svakodnevno dolazili na posao iz oba grada ili njihove okolice.

Na idućim stranicama osvrnuti ćemo se na nekadašnji izgled te ga usporediti s današnjim. U konačnici ćemo se dotaknuti i luke Porto Baroš i buduće luke nautičkog turizma Porto Baroš.

POVIJESNI IZGLED

SADAŠNJI IZGLED

POVIJESNI IZGLED

SADAŠNJI IZGLED

bit će smješten šoping centar, s manjim, butik trgovačkim uslugama, čitav niz ugostiteljskih sadržaja, od restorana do lounge bara s bazenom na vrhu zgrade, s predivnim pogledom na marinu i Riječki zaljev.

Na gornjoj slici prikazana je animacija buduće nautičke luke Porto Baroš. Promjene su velike i značajne, nekadašnja industrijska i značajnija luka koja je je definirala i obilježila veliki dio Riječke povijesti odlazi u prošlost. Ostaje samo stari dobri 'zeleni most'.

Zahvaljujući povoljnom geografskom i geoprometnom smještaju u najsjevernijem dijelu Kvarnerskoga zaljeva, područje današnje Rijeke još je u prapovijesno doba postalo sjecište kopnenih i morskih putova. Prvotna luka nalazila se na ušću Rječine u more, koje je nekada bilo znatno sjevernije,

duboko zavučeno između trsatskoga i kozalskoga brijega. Takvo je ušće bilo prirodno zaklonište za male splavi, brodice i galije Ilirima, Keltima, Rimljanima, Slavenima i drugim usputnim pomorcima i ratnicima.

Na nižoj slici vidljiv je trenutni izgled luke Porto Baroš prije početka gradnje nove luksuzne marine za nautički turizam.

Galebi 'beli tići'

Svi smo mi pjevali predivnu Oliverovu pjesmu o galebu. Leti i klikće kako mu je lipo. Moramo priznati, galeb je stvarno lijepa ptica i gušt ga je gledati dok bešumno klizi nebom i ponosno stoji na nekoj hridi. Ali, kod nas u gradu stvarnost je malo drugačija. Galebi su zauzeli naše krovove, ulice, množe se nekontrolirano, postali su naši neželjeni sugrađani. Činjenica je da galeb utječe na zdravlje ljudi (može biti prijenosnik bakterijskih, virusnih i nametničkih bolesti), a opasan je i za sigurnost ljudi budući da u potrazi za hranom ne zazire od napada na ljude, ptice, kućne ljubimce jer radi svoje težine i oštrog kljuna može izazvati i ozbiljnije povrede. Veliki problem je što i prilikom gniježđenja i valjanja ptica do napuštanja gnijezda stvara nesnosnu buku, a svojim izmetom uzrokuje štetu na automobilima i fasadama zgrada.

Naš M.O. na galebe ima konstantne pritužbe već godinama. Nema kome nismo pisali, tražili pomoć i konačno rješenje našeg sve većeg problema. Ali...

Iako galeb klaukavac nije niti rijetka niti posebno ugrožena vrsta, zabranjena je svaka radnja kojom ga se ometa i uznemiruje u njegovom prirodnom životu i slobodnom razvoju (rastjerivanje, proganjanje, hvatanje, držanje ,

ozljeđivanje i ubijanje te oštećivanje njihovih legla, gnijezda ili obitavališta). Zabranjena je i prodaja, kupnja kao i njegovo prepariranje. Za svaku prouzročenu štetu nedopuštenim radnjama u odnosu na ovu zaštićenu životinjsku vrstu, a prema Članku 1. Pravilnika o visini nadoknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama utvrđena je kazna.

ZAKLJUČAK

Mjesni odbor Luka zaključio je još jednu kalendarsku godinu obilježenu suradnjom, zajedničkim radom i brojnim aktivnostima za dobrobit zajednice. Kroz 2025. godinu ostvareni su zacrtani planovi i projekti s posebnim naglaskom uključivanja mještana u svakodnevni rad odbora.

U novu godinu članovi i tajnica mjesnog odbora Luka ulaze s novim planovima, željom za nastavak započetih projekata i optimizmom da će zajednički rad donijeti još bolje rezultate.

Svim uključenim sugrađanima upućujemo iskrenu zahvalu na podršci i suradnji tijekom cijele godine.

Želimo vam sretnu, mirnu i uspješnu 2026. godinu, uz mnogo osobnog zadovoljstva i zajedničkih postignuća u našoj zajednici.

